

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Fenyvessy Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Balázs Ildikó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balázs Ildikó ügyvéd) által képviselt I.r. és dr. Tóth Imre (Tóth Imre Ügyvédi Iroda) ügyvéd által képviselt V.r. alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2009. október 28. napján kelt 14. P. 21.163/2008/26. számú ítélete ellen a felperes 2009. december 1. napján 27. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az I. rendű alperesnek 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg 20.000 (húszezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2007. november 28. napján a Ráckevei Városi Bíróságon előterjesztett keresetében 2.500.000 Ft általános kártérítés és ennek 2003. április 9. napjától számított kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest, továbbá a Sz-i Rendőrkapitányság II.r., a S-i Városi Ügyészség III.r. és a S-i Rendőrkapitányság IV.r. alpereseket. Előadta, hogy 2002. július 31. napján 2.950.000 Ft vételárért megvette az I.r. alperestől az "...." frsz-ú Volkswagen Transporter típusú járművet a vállalkozása szállítási feladatai bonyolítására, a járművet azonban 2003. április 9. napján a IV.r. alperes előtti eljárásra hivatkozva a II.r. alperes lefoglalta. A lefoglalás elleni panaszt a III.r. alperes 2003. április 24. napján elutasította azzal, hogy a járművet 1995. október 5-én B-ban eltulajdonították. A lefoglalást a IV.r. alperes 2003. augusztus 1-én megszüntette, és a felperes a járművet át is vette. Keresetét a Ptk. 339. § (1), 355. § (1)-(4), 359. § (1), 360. § (1) bekezdéseire alapozta. Az I.r.

alperes jogellenes magatartását a lopott jármű eladásában határozta meg, amivel egyébként szerződésszegést valósított meg. 2009. január 21. napján a felperes a keresetét kiterjesztette az V.r. alperesre, mert mint az eredetiségvizsgálatot elvégző szervezetnek észlelnie kellett volna a jármű lopott voltát, és hogy már az előző év óta B-ban körözik. Állította, hogy az V.r. alperes vonatkozásában az elévülés kezdő időpontja a Ptk. 326. § (1) bekezdésére figyelemmel 2006. március 16. napja. Az I.r. alperes megbízása alapján járt el az V.r. alperes, és a megbízó a Ptk. 350. § (1), (2) bekezdése szerint felel a megbízott magatartásáért. Mivel pedig az V.r. alperes felelőssége az I.r. alperesé mellett járulékos, ha az I.r. alperessel szembeni követelés nem évült el, úgy az V.r. alperessel szembeni sem. A bekövetkezett kárral kapcsolatban előadta: amiatt, hogy a járművet fél évig nem tudta használni, vállalkozása tönkrement. A jármű lefoglalása, az azzal összefüggő vállalkozásbeli gondok miatt az egészségi állapota megromlott. Fel kellett mondania egy életbiztosítását, mivel a lefoglalás ideje alatt nem tudott munkát végezni, és az életbiztosítás részleteit fizetni. A biztosítás idő előtti felmondásából eredő kára 800.000 Ft. A járművet hitel felvételével tudta megvásárolni, melynek havi 35.000 - 40.000 Ft volt a törlesztő részlete, ez is kárként jelentkezett összesen 200.000 Ft erejéig. A felperes egészségromlása miatt pedig általános kártérítés címén kért 1.500.000 Ft-ot. A 2009. október 22. napján pontosított kereset szerint a felperes 1.218.954 Ft megtérítését életbiztosítása idő előtti kényszerű megszüntetésére tekintettel vagyoni kárként érvényesítette, további 1.500.000 Ft vagyoni kárt az egészségromlása miatti orvosi és gyógyszerköltségekre alapított. Általános kárként 1.000.000 Ft megtérítését kérte utalva egzisztenciális ellehetetlenülésére.

Az I.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte vitatva mind a jogalapot, mind az összezszerűséget. Állította, hogy a jármű lefoglalása folytán keletkezett kár nem az ő jogellenes tevékenységéből eredően következett be. Nem volt tudomása arról, hogy a járművet B-ban eltulajdonították, és körözés alatt áll. Az I.r. alperes a hivatalos állami nyilvántartásban bízva, jogszerűen értékesítette a járművet, az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította. Az összezszerűséget illetően előadta, hogy a felperes a vállalkozása tönkremenetele következtében keletkezett kárát, egészségügyi ellátásának költségeit nem bizonyította. Előadta, hogy a telephely engedélyezésével kapcsolatos eljárás, csakúgy mint az életbiztosítás visszavásárlása már azt követően történt, hogy a járművet a felperesnek kiadni rendelték, miáltal az okozati összefüggés hiányzik. A felperes úgy kívánt általános kárt érvényesíteni, hogy kára számszerűsítését meg sem kísérelte. A kártérítési felelősség elemei közül a kárt és az okozati összefüggést a felperes nem bizonyította. Tagadta, hogy az V.r. alperes az ő megbízottjaként járt volna el.

Az V.r. alperes szintén a kereset elutasítását indítványozta elsődlegesen elévülésre hivatkozva. A kifogásolt eredetiségvizsgálatot 2002. júliusában végezte, ehhez képest a felperes a keresetét vele szemben 2009. januárjában terjesztette elő. De előadta, hogy felperessel jogviszonyban sem áll, hiszen az eredetiségvizsgálatot az I.r. alperes rendelte meg.

A Pest Megyei Bíróság 2009. március 13. napján meghozott 14. P. 21.163/2008/15. számú végzésével a II., III. és IV.r. alperesekkel szemben a pert - a felperes elállására tekintettel - megszüntette.

A Pest Megyei Bíróság 2009. október 28. napján meghozott 14. P. 21.163/2008/26. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 125.000 Ft, az V.r. alperesnek 10.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolása szerint abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az I.r. alperes megszegte-e a felperessel megkötött adásvételi szerződés 3. pontjában írt kötelezettséget, és e szerződésszegés miatt a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozik-e. Az I.r. alperes azzal, hogy a 2002. június 31-i adásvételi szerződéssel per- és tehermentesen adta el a járművet, és azzal, hogy a jármű tulajdonjogával szabadon rendelkezik, a tulajdonjog átruházásért jogszavatosságot vállalt. A járművet azonban a rendőrség 2003. április 9-én lefoglalta, mert nemzetközi körözés alatt állt amiatt, hogy 1995-ben B-ban ellopták. Az I.r. alperes tehát a szerződés 3. pontjában foglalt vállalásával szemben nem igénymentes tulajdonjogot ruházott át, szerződésszegést követett el, és a Ptk. 318. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Ptk. 339. §-a szerinti felelőssége fennáll. A Ptk. 339. § (1) bekezdése keretében azt tette vizsgálat tárgyává az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. alperes mentesült-e a felelősség alól, mert védekezése szerint az eredetiségvizsgálat elvégzésével, és hogy annak adataiban bízva értékesítette a járművet, az adott helyzetben elvárható gondosságot tanúsított. A perben releváns időben az eredetiségvizsgálat szabályait a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (X. 30.) BM rendelet tartalmazta, melynek 42. § (4), (5), 44. § (1), (2), (3) bekezdéseinek ismertetése után az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a jármű külföldről történt behozatala esetén a jármű okmányait, amelyekkel a behozatal megtörtént (külföldi járműokmányok, számla), nem az V.r. alperes, hanem a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó Választási Hivatal Központi Okmányirodája vizsgálta. Ez a hivatal azonban az alperesek között nem szerepelt, ezért a bizonyítási eljárás nem terjedhetett ki arra, hogy a perbeli jármű esetében a rendelkezésre álló külföldi nyilvántartásokat igénybe vette-e, és ha igen, mi volt annak az eredménye. De az I.r. alperesnek nem volt ráhatása sem a hivatal eljárására, sem annak eredményére. A hivatkozott rendelet 44. § (1) bekezdése értelmében az V.r. alperes vizsgálta a jármű műszaki eredetiségét, ami kiterjedt az alváz- és motorszám sértetlenségére is, és az V.r. alperes e körben a sértetlenséget igazolta. A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó Választási Hivatal Központi Okmányirodája által kiállított járműkísérő lap közokirat, ami a Pp. 195. § (1) bekezdésének megfelelően teljesen bizonyítja a benne foglalt tények valóságát. A felperes is úgy nyilatkozott, hogy azért vette meg a járművet, mert a járműkísérő lap tanúsága szerint „A” minősítésű volt. Az adásvételi szerződés megkötésekor a felperes és az I.r. alperes is a járműkísérő lap adataiban bízva nyilvánították ki a szerződéskötésre irányuló szándékukat, és az I.r. alperes ebben bízva nyilatkozott akként, hogy rendelkezik a jármű tulajdonjogával, a járművet per- és tehermentesen

adja el. Az I.r. alperes az eredetiségvizsgálat eredményéért nem felelős, az ennek keretében foganatosított eljárási cselekményekre, esetleges mulasztásokra nem volt ráhatása. Az I.r. alperes a jármű eladásakor kellő körültekintést, gondosságot, az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította, miáltal mentesült a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti felelősség alól. Az V.r. alperes vonatkozásában az elsőfokú ítélet kifejtette, hogy mint „szakértői állomás” hatósági eljárás keretében járt el, az I.r. alperest az V.r. alperes magatartásáért felelősség nem terheli. A felperes és az V.r. alperes között nem jött létre jogviszony, a felperesnek az V.r. alperessel szembeni keresete keresetőségi jog hiányában nem alapos. De ha fenn is állt volna jogviszony, a felperes követelése a Ptk. 324. § (1) bekezdésére tekintettel elévült, mert az V.r. alperes az eredetiségvizsgálatot 2002. júliusában végezte, a felperes pedig a keresetét 2009. januárjában terjesztette elő. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy az V.r. alperes a jármű műszaki eredetiségének vizsgálata közben az alváz- és motorszám sértetlenségét vizsgálta, ezt igazolta, tehát felelőssége csak akkor lenne megállapítható, ha eljárása során tevőlegesen vagy mulasztással jogsértést valósított volna meg. A járművet azonban nem azért foglalták le, mert az alváz- és motorszámot meghamisították, hanem mert lopott volt. Az V.r. alperest nem terhelte a jármű külföldi okmányainak vizsgálatára vonatkozó kötelezettség.

A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta az alperesek képviseletével járó perköltségben, melyet az I.r. alperes tekintetében a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, az V.r. alperes esetében értékelve a kifejtett tevékenységet a 3. § (6) bekezdése alapján határozta meg. A le nem rótt illetékről szóló rendelkezését azzal indokolta, hogy a felperes költségmentességben részesült, így az illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését (ténylegesen megváltoztatását) kérte és a 2009. január 16-i keresetváltoztatásának megfelelően az I. és V.r. alperesek kártérítés, ennek kamatai és a perrel kapcsolatos költségek megfizetésére kötelezését. Állította, hogy iratokkal bizonyította, miszerint az V.r. alperes az I.r. alperes megbízottjaként járt el, és ezt az álláspontját az V.r. alperes e tárgyban tett előadására alapozta. Az V.r. alperes jogi képviselője nyilatkozott akként, hogy az I.r. alperes rendelte meg az eredetiségvizsgálatot. Ezt a körülményt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azzal az indokolással, hogy az V.r. alperes jogszabályi kötelezettség alapján hatósági eljárás keretében járt el. Bár az V.r. alperes tevékenységének jogalapja általánosságban valóban jogszabályon alapul, de a konkrét esetben az V.r. alperes megbízás nélkül nem vizsgálhatta volna a perrel érintett jármű eredetiségét. A megbízási jogviszony tehát létrejött, és a megbízottért való felelősség a Ptk. 350. §-a alapján fennáll. A felperes az egészséggromlását okirattal igazolta, és azt is, hogy az a per tárgyával összefügg. Erre nézve az F/13. szám alatt csatolt belgyógyászati vizsgálati jegyzőkönyv tartalmazza, hogy az állapot rosszabbodása a négy évvel ezelőtti peres ügyével összefüggésbe hozható, vagyis az okozati összefüggés igazolt. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I.r. alperes

szerződésszegést követett el, és ez alapján a Ptk. 318. § (1) bekezdésére figyelemmel a Ptk. 339. §-ában szabályozott felelősség fennáll. Ez alól amiatt mentesítette, mert a gépjármű okmányait a BM Központi Adatfeldolgozó Nyilvántartó és Választási Hivatal Központi Okmányirodája vizsgálta. Felperesi álláspont szerint az I.r. alperes nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította. A felperes a BM illetékes hivatalával nem állt jogviszonyban, tudomása sem lehetett arról, hogy az I.r. alperes milyen iratok alapján tette azt a nyilatkozatot, hogy a jármű per- és tehermentes. Az I.r. alperesnek perbe kellett volna vonnia a részére nem valós adatokat igazoló hivatalt a felelősség alóli mentesülés érdekében. Tévesen tartalmazza az elsőfokú ítélet, hogy az V.r. alperes tevékenysége csak az alváz- és motorszám sértetlenségének vizsgálatára terjed ki, mert ezzel szemben a járműkísérő lap 2. oldalán ezen túlmenően a járműhöz tartozó okmány megfelelőségét is igazolta, pedig észlelni kellett volna, hogy a járműkísérő lap első oldalán gyártási évként 1996. szerepel, míg a rendőrségi határozat, mely F/6. alatt lett csatolva, azt rögzíti, hogy a járművet már 1995-ben lopás miatt körözték.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mert annak indokait helyesnek minősítette. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett valamennyi nyilatkozatát.

Az V.r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése (Pp. 228. § (4) bekezdés). A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében bírálta felül.

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A másodfokú bíróság a tényállást azzal egészíti ki, hogy a S-i Rendőrkapitányság, amikor 2003. augusztus 1. napján meghozott határozatával a lefoglalást megszüntette, a járművet a felperesnek rendelte kiadni. A felperes tehát nem egészen négy hónap tartamban nem birtokolhatta a gépjárművet.

Az így kiegészített tényállás mellett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben írt érdemi döntéssel a következők szerint értett egyet.

A felperes az I.r. alperessel a Ptk. 365. § (1) és (2) bekezdése szerinti adásvételi szerződést kötött. A Ptk. 369. § (1) bekezdése értelmében ha harmadik személynek az adásvétel tárgyára olyan joga van, amely a vevő tulajdonszerzését akadályozza, a vevő elállhat a szerződéstől, és kártérítést követelhet. E § (2) bekezdése kimondja, hogy e jogainak gyakorlása előtt a vevő köteles az eladót megfelelő határidő kitűzésével felhívni arra, hogy tulajdonszerzésének akadályait hárítsa el, vagy adjon megfelelő biztosítékot. A perben rendelkezésre álló adatok szerint a felperes az I.r. alperessel szemben az elállás jogát nem gyakorolta. A Ptk. 369. § (4) bekezdése szerint ha az eladó jóhiszemű volt, csak a szerződés megkötéséből

eredő károkat köteles megfizetni. Ez a vevő elállási jogát nem érinti. Az I.r. alperes egy 2002. július 30. napján végzett eredetiségvizsgálat után kötötte meg a felperessel az adásvételi szerződést, ehhez képest a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az I.r. alperes tudott arról, hogy a jármű eredetiségét illetően rendellenesség áll fenn. Mivel az I.r. alperes jóhiszeműsége nem cáfolható, a felperesnek a Ptk. 369. § (4) bekezdése értelmében csak a szerződés megkötéséből eredő károkat lenne köteles megfizetni. A felperes a jármű felett a tulajdonjogot megszerezte, bár az - mint utóbb kiderült -, nem volt igénymentes, a felperes tulajdonjoga fennmaradt. Ehhez képest a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az I.r. alperes az adásvételi szerződéssel összefüggésben milyen szerződésszegést valósított meg. A felperes a szerződés megkötéséből eredő kárát nem érvényesítette, ilyet ennél fogva nem is bizonyított, ezért megalapozott volt az az elsőfokú bíróság által kifejtett álláspont, hogy az I.r. alperes a felperes által érvényesített károkért nem köteles helytállni. E körben a másodfokú bíróság annak is nyomatékos hangsúlyt tulajdonít, hogy a jármű nem egészen négy hónapig volt lefoglalva, és bár a felperes azt sem igazolta, hogy a lefoglalás megszűntetése után a járművet mikor vette át, ahhoz erős kétely fűzhető, hogy a saját maga által havi 410 Ft-ban megjelölt biztosítási díjat a gépkocsi 2002-ben foganatosított lefoglalása miatt nem tudta fizetni, és emiatt kellett két év múlva a biztosítás visszavásárlása mellett döntenie. A felperes hitelt érdemlően nem bizonyította, hogy vállalkozása azért vált veszteségessé és ment tönkre, mert mintegy négy hónapig a járművet nélkülöznie kellett. Úgyszintén nem bizonyította az okozati összefüggést az egészségsromlását illetően. Az F/13. számú 2007. október 8. napján kiadott belgyógyászati vizsgálati lelet valóban utal arra, hogy „állapotrosszabbodása a négy évvel ezelőtti peres ügyével összefüggésbe hozható”, de annak megítélése, hogy orvosi szempontból a jármű lefoglalásával kapcsolatos eseménysor és a felperes egészségi állapotának romlása között fennáll-e az oksági kapcsolat, szakértői bizonyítást igényelne.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az V.r. alperessel szembeni követelés a felperesi igényérvényesítésig elévült. Az V.r. alperes az eredetiségvizsgálattal kapcsolatos mulasztást - ha ilyen terheli -, 2002. július 30. napján valósította meg. Az ebből eredő kárt a felperes 2003. április 9. és augusztus 1. napja között szenvedte el. A felperes az első keresetlevelét, amelyben már az eredetiségvizsgálattal kapcsolatos anomáliára hivatkozott, 2007. november 28. napján terjesztette elő. Nem lett volna akadálya, hogy már ekkor az V.r. alperessel szemben a keresetlevelet benyújtsa, mert ekkor a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési idő még nem telt le. A felperes azonban az V.r. alperessel szembeni keresetet 2009. január 21. napján terjesztette elő, és erre az időre az elévülési idő letelt, miáltal a felperes követelése az V.r. alperessel szemben a Ptk. 325. § (1) bekezdése folytán bírósági úton már nem érvényesíthető. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az V.r. alperes feladata a jármű műszaki eredetiségének vizsgálata volt. A nyomozás során kirendelt szakértő megállapította, hogy a jármű alváz- és motorszáma gyári beütésű, eredeti. Az V.r. alperest tehát e téren mulasztás nem terheli. A jármű származásának ellenőrzése a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet értelmében a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási

Hivatal feladata volt, e szervezet tevékenységéért pedig egyik alperest sem terheli helyátállási kötelezettség.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A perköltség viseléséről szóló rendelkezés a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) és 75. § (2) bekezdésén alapult azzal, hogy a másodfokú eljárásban költség megállapításának alapjául szolgáló képviseleti tevékenységet csak az I.r. alperes képviselője látott el. Munkadíját a másodfokú bíróság a kifejtett tevékenységgel arányosan határozta meg. A felperes költségmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §).

Budapest, 2010. április 22.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: